

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΛΑΡΗΣ ΒΡΑΧΙΜΗΣ - Δικηγόρος

ΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Οι λόγοι διαζυγίου

- Οι λόγοι διαζυγίου παρατίθενται στο άρθρο 27(1) του Νόμου 104/2003 και είναι οι ακόλουθοι:
 - Ο ισχυρός κλονισμός του γάμου (27(1)(α))
 - Η διετής διάσταση (27(1)(β))
 - Η συναίνεση και των δυο συζύγων στη λύση του γάμου (27(1)(γ))
 - Η «αλλαγή φύλου» οποιουδήποτε από τους συζύγους (27(1)(δ))
 - Η αφάνεια (27(1)(ε))

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΙΣΧΥΡΟΥ ΚΛΟΝΙΣΜΟΥ

«Όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν κλονιστεί τόσο ισχυρά από λόγο ο οποίος αφορά το πρόσωπο του εναγομένου ή και των δύο συζύγων, ώστε βάσιμα η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης να είναι αφόρητος διά τον ενάγοντα»

Ο λόγος αυτός διαζυγίου προϋποθέτει:

- Την ύπαρξη κλονιστικού λόγου ο οποίος:
 - να αφορά το πρόσωπο του άλλου συζύγου ή και των δυο συζύγων, και
 - να κλονίζει τον γάμο σε τέτοιο βαθμό ώστε βάσιμα να καθίσταται η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης αφόρητη για τον ενάγοντα.

Η έννοια του κλονισμού

- «Ισχυρός είναι ο κλονισμός που ανασκάπτει το θεμέλιο του γάμου» (Πικής Δ, **Ζαχαρίου ν. Ζαχαρίου** (1993) 1 ΑΑΔ 159)
- «[Ο ισχυρός κλονισμός στη σχέση του συζύγου με το σύντροφο του επέρχεται όταν] έχουν μεταβληθεί τα συναισθήματα του προς τη σχέση αυτή, με συνέπεια να έχει καταστραφεί η διάθεση του για τη συνέχιση του γάμου.» (Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη, Οικογενειακό Δίκαιο, Τόμος 1, Δ' Έκδοση, σ.349)

Ο Κλονιστικός Λόγος

- Ο λόγος αυτός αποσυνδέει τη λύση του γάμου από την ανάγκη απόδειξης υπαιτιότητας ή τη διάπραξη κάποιου «γαμικού αδικήματος» από μέρους οποιουδήποτε των συζύγων
- Λόγος που μπορεί να οδηγήσει στον κλονισμό μπορεί να είναι η διαφορά χαρακτήρων, ηλικίας, μόρφωσης ή κοινωνικής προέλευσης. Ενδεχόμενα μπορεί να είναι τέτοιος λόγος και η σοβαρή ασθένεια του συζύγου ώστε να μην είναι λογικό να αναμένεται από τον άλλο σύζυγο να παραμείνει στο γάμο και να συμπαρασταθεί στο σύζυγο.
- Επίσης λόγος διαζυγίου μπορεί να είναι οποιαδήποτε κατάσταση που να μπορεί να καταλογιστεί εναντίον του εναγόμενου όπως η άσκηση σωματικής ή λεκτικής βίας, οι εξωσυζυγικές σχέσεις ή η εγκατάλειψη του συζύγου
- Ο λόγος μπορεί να αποτελείται από ένα σοβαρό μεμονωμένο περιστατικό ή συμπεριφορά που λειτουργεί κατ'εξακολούθηση και σωρευτικά έχει οδηγήσει στην κατάρρευση του γάμου (**Σοφρωνίου ν Πανταζή** (1998) 1 ΑΑΔ 805).

Σύνδεση του κλονισμού του γάμου με τον κλονιστικό λόγο

- Ο κλονιστικός λόγος πρέπει να συνδέεται με τον κλονισμό του γάμου.
 - Στην υπόθεση **Λουκαΐδου ν Πετρόπουλου** (2000) 1 ΑΑΔ 1619 η αιτήτρια είχε επικαλεστεί ως κλονιστικό λόγο το γεγονός ότι ο σύζυγος της είχε αποκαλύψει ότι ήταν υιοθετημένη. Το γεγονός αυτό όμως είχε συμβεί μετά που η ίδια είχε εκδιώξει τον σύζυγο της από τη συζυγική κατοικία. Κρίθηκε ότι το γεγονός αυτό δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως κλονιστικό γεγονός αφού ο κλονισμός του γάμου είχε προηγηθεί του γεγονότος αυτού και άρα οφειλόταν σε άλλους λόγους.

Ο λόγος πρέπει να αφορά του πρόσωπο του εναγόμενου ή και των δυο συζύγων

- Αν ο λόγος αφορά το πρόσωπο μόνο τον ενάγοντα συζύγου ή δεν αφορά οποιοδήποτε από τους συζύγους τότε δεν δημιουργείται λόγος διαζυγίου (**Ζαχαρίου**). Λόγοι που δεν αφορούν τους συζύγους και άρα δεν επιτρέπουν τη λύση του γάμου μπορεί να είναι παρεμβάσεις στη ζωή του ανδρογύνου από τους γονείς του εναγόμενου συζύγου, οικονομική καταστροφή της οικογένειας ή θάνατος παιδιού των συζύγων.
- Όπου τα γεγονότα αποκαλύπτουν κλονιστικούς λόγους που αφορούν τόσο τον ένα όσο και τον άλλο σύζυγο, τότε το Δικαστήριο θα πρέπει να αποφασίσει πια ήταν η ουσιαστική αιτία του κλονισμού του γάμου (**Ζαχαρίου**)
 - Στην υπόθεση **Κουφαλλίδου ν Κουφαλλίδη** (1994) 1 ΑΑΔ 782 ο σύζυγος είχε εγκαταλείψει τη συζυγική στέγη και αδιαφορούσε για το παιδί τους, που ήταν παιδί με ειδικές ανάγκες, δημιουργούσε καυγάδες και έβριζε τη σύζυγο του. Πρωτόδικα, το Δικαστήριο θεώρησε ότι και η σύζυγος συντέλεσε στον κλονισμό με το να έχει ενεργό ρόλο στους καυγάδες και να ανταποδίδει τις ύβρεις και εξέδωσε διαζύγιο για το λόγο του ισχυρού κλονισμού που αφορούσε το πρόσωπο και των δυο συζύγων. Το Δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο ανέτρεψε την απόφαση. Θεώρησε ότι «Η υπερβολή του μέτρου στις αντιδράσεις συζύγου προς την κλονιστική συμπεριφορά του άλλου μέρους του γαμου, δεν συνιστά αφ' εαυτού κλονιστικό γεγονός, εκτός αν η υπερβολή προσλαμβάνει μορφή και έκταση που τη διαχωρίζει από το γεγονός που την προκάλεσε, οπότεν μπορεί να αποτελέσει συμπεριφορά κλονιστική του γάμου.»

Ο κλωνιστικός λόγος θα πρέπει βάσιμα να καθιστά αφόρητη τη συμβίωση για τον ενάγοντα

- Το κριτήριο είναι τόσο αντικειμενικό όσο και υποκειμενικό
 - **Αντικειμενικό κριτήριο – 2 προσεγγίσεις**
 - Θα πρέπει να εξεταστεί αν η συνέχιση του γάμου ξεπερνά τα όρια της ψυχικής αντοχής που θα ανέμενε κάποιος από ένα μέσο άτομο του πνευματικού και πολιτιστικού επιπέδου του ενάγοντα (Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη, Τόμος 1, σ.350).
 - Το κριτήριο για την αξιολόγηση των αντιδράσεων του ενάγοντα προς το γάμο και το παραδεκτό του αιτήματος για διάλυση, είναι αντικειμενικό και συναρτάται με την κρίση του ορθοφρονούντα (right thinking) τρίτου. (Ζαχαρίου, σ.166)
 - **Υποκειμενικό κριτήριο**
 - Παράλληλα θα πρέπει ο κλωνιστικός λόγος πράγματι να έχει προκαλέσει κλωνισμό του γάμου για τον συγκεκριμένο σύζυγο

Παραδείγματα

- Η προσβλητική στάση της συζύγου προς το συζύγου που συνίστατο στην εξύβριση του κατά τρόπο που έθιγε την τιμή και αξιοπρέπεια του και στην απόδοση σε αυτόν ομοφυλοφιλικών τάσεων και σχέσεων με τρίτο πρόσωπο και ανάλογη προσβλητική στάση του συζύγου ο οποίος απέδιδε στη σύζυγο εξωσυζυγικές σχέσεις με το ίδιο τρίτο πρόσωπο. Εκδόθηκε διαζύγιο για τον λόγο του ισχυρού κλονισμού από λόγο που αφορούσε και τους δυο διαδίκους (**Ζαχαρίου v. Ζαχαρίου** (1993) 1 ΑΑΔ 159).
- Η έμμονη πεποίθηση του συζύγου ότι η σύζυγος του είχε εξωγαμικές σχέσεις την οποία πεποίθηση διακήρυττε χωρίς ανάσχεση και η συχνή εξύβριση της συζύγου καθώς και η αλόγιστη συμπεριφορά της συζύγου η οποία όχι μόνο δεν κατέβαλε προσπάθεια να διασκεδάσει τις υποψίες του συζύγου αλλά με τη συμπεριφορά της τις επέτεινε. Εκδόθηκε διαζύγιο για τον λόγο του ισχυρού κλονισμού από λόγο που αφορούσε και τους δυο διαδίκους (**Χρίστου v. Λεωνίδου** (1993) 1 ΑΑΔ 986).
- Η ζηλότυπη συμπεριφορά της συζύγου πέρα από τα ανεκτά συνήθη όρια, οι κατ' ιδίαν ή δημόσιες κατηγορίες εναντίον του συζύγου ότι είχε ερωτική σχέση με υφιστάμενη του η οποία τύγγανε και συγγενής του και η πρόκληση δημόσιων σκηνών ζηλοτυπίας (**Σοφρωνίου v. Πανταζή** (1998) 1 ΑΑΔ 805).
- Η εξύβριση του συζύγου και η εκδίωξη του από το συζυγικό οίκο χωρίς στη συνέχεια η σύζυγος να εκδηλώσει την επιθυμία επιστροφής του συζύγου στο σπίτι (**Δανού v. Δανού** (1998) 1 ΑΑΔ 829).
- Η αποδοχή της συζύγου προς το σύζυγο ότι διέπραξε μοιχεία (**Μοσχάτου v. Μοσχάτου** (1999) 1 ΑΑΔ 785).
- Τα παραδείγματα αυτά προκύπτουν από τη νομολογία όμως δεν μπορούν να θεωρούνται ενδεικτικά των λόγων που συνήθως οδηγούν στον κλονισμό του γάμου. Είναι μόνο ενδεικτικά των υποθέσεων που οδηγούνται σε αντιδικία. Η συντριπτική πλειοψηφία όμως των διαζυγίων εκδίδεται χωρίς αντιδικία.

Τα τεκμήρια του κλονισμού

- Η επιφύλαξη του άρθρου 27(1)(α) του περί Γάμου Νόμου προβλέπει τα εξής:

«Νοείται ότι, εκτός εάν ο εναγόμενος αποδείξει το αντίθετο, οι σχέσεις μεταξύ των συζύγων τεκμαίρεται ότι έχουν κλονισθεί και είναι αφόρητη για τον ενάγοντα η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης για λόγο ο οποίος αφορά το πρόσωπο του εναγόμενου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (1), σε περίπτωση διγαμίας, μοιχείας ή εγκατάλειψης του ενάγοντα, ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο ή άσκησης βίας εναντίον του ή εναντίον τέκνου από τον εναγόμενο, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο “βία” από τις διατάξεις του περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμου».

- Τα γεγονότα που δημιουργούν το μαχητό τεκμήριο του κλονισμού είναι:
 - η διγαμία
 - η μοιχεία
 - η εγκατάλειψη του ενάγοντα
 - η επιβουλή της ζωής του από τον εναγόμενο
 - η άσκησης βίας εναντίον του από τον εναγόμενο
- Το τεκμήριο είναι μαχητό και άρα μπορεί να ανατραπεί αν ο εναγόμενος σύζυγος αποδείξει ότι ο λόγος αυτός δεν κλόνισε το γάμο τόσο ισχυρά ώστε βάσιμα να καταστήσει τη συμβίωση αφόρητη για τον ενάγοντα, επειδή για παράδειγμα ο γάμος είχε ήδη κλονιστεί ότι είχε επισυμβεί το γεγονός αυτό. Το τεκμήριο δηλαδή απλά μεταθέτει το βάρος της απόδειξης.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΛΟΝΙΣΜΟΥ ΛΟΓΩ ΔΙΕΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ

- Με βάση το άρθρο 27(1)(β) του Νόμου ο γάμος μπορεί να λυθεί:

«όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν αμάχητα κλονισθεί λόγω του ότι βρίσκονται σε διάσταση επί δύο (2) τουλάχιστον χρόνια:

Νοείται ότι, η συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου διάστασης δεν εμποδίζεται από μικρές διακοπές οι οποίες έγιναν ως προσπάθεια αποκατάστασης των σχέσεων ανάμεσα στους συζύγους και οι οποίες στο σύνολό τους δεν υπερβαίνουν τους τρεις (3) μήνες.»

Η έννοια της διάστασης

- Σύμφωνα με την Αγγλική νομολογία:
 - Δυο σύζυγοι που ζουν κάτω από την ίδια στέγη θα μπορεί να θεωρηθούν ότι βρίσκονται σε διάσταση αν στην ουσία διατηρούν δυο νοικοκυριά.
 - Στην υπόθεση **Le Brocq v Le Brocq** [1964] 1 W.L.R. 1086, η σύζυγος είχε διώξει τον σύζυγο από το συζυγικό υπνοδωμάτιο και είχε βάλει σύρτη στο εσωτερικό της πόρτας, σταμάτησαν να έχουν επικοινωνία εκτός από τα απολύτως απαραίτητα αλλά η ίδια συνέχιζε να του μαγειρεύει και ο ίδιος συνέχιζε να πληρώνει εβδομαδιαία ένα ποσό για τα έξοδα της οικογένειας. Θεωρήθηκε ότι το ζευγάρι δεν ήταν σε διάσταση:
There was “separation of bedrooms, separation of hearts, separation of speaking: but one household was carried on”.

- Σε δυο αγγλικές υποθέσεις όπου εξετάστηκε κατά πόσο οι διάδικοι δεν ζούσαν μαζί στο ίδιο νοικοκυριό με βάση το άρθρο 2(6) του Matrimonial Causes Act 1973 αποφασίστηκαν τα εξής:
 - Στην υπόθεση **Mouncer v Mouncer** [1972] 1 WLR 321 οι σχέσεις των διαδίκων ήταν άσχημες και κοιμούνταν σε χωριστά υπνοδωμάτια. Εντούτοις συνήθως έτρωγαν μαζί και η σύζυγος έκανε τις οικιακές δουλειές. Θεωρήθηκε ότι ζούσαν σε ένα κοινό νοικοκυριό και άρα ζούσαν μαζί.
 - Στην υπόθεση **Fuller v Fuller** [1973] το ζευγάρι έπαψε να ζει μαζί από το 1964. Το 1968 ο σύζυγος υπέστη καρδιακή προσβολή και η σύζυγος του επέτρεψε να εγκατασταθεί στο σπίτι στο οποίο η ίδια ζούσε με τον νέο της σύντροφο. Η σύζυγος μαγείρευε και έπλενε για τον σύζυγο της και ο ίδιος της έδινε μια εβδομαδιαία αποζημίωση. Θεωρήθηκε ότι οι σύζυγοι δεν ζούσαν στο ίδιο νοικοκυριό. Το δικαστήριο ανέφερε στην απόφασή του: «'Living with each other' connoted something more than living in the same household; the parties must also be living with each other as husband and wife, rather as lodger and landlady.”

- Ακόμα και αν οι σύζυγοι δεν ζουν μαζί αυτό δεν σημαίνει ότι είναι σε διάταση. Στην υπόθεση **Santos v Santos** [1972] Fam. 247 αποφασίστηκε ότι ζευγάρια που δεν ζουν μαζί, θεωρούνται ότι δεν πληρούν την προϋπόθεση του “living apart” όταν η πρόθεση τους είναι να μοιραστούν το ίδιο σπίτι όταν το επιτρέψουν και πάλι οι συνθήκες. Έτσι για να θεωρηθεί ότι δεν ζουν μαζί (υπό την έννοια του ‘living apart’) ο ένας από τους δυο θα πρέπει να θεωρήσει ότι ο γάμος έχει τελειώσει χωρίς όμως να χρειάζεται να κοινοποιήσει αυτή την άποψη του στον άλλο σύζυγο.

- Τα κριτήρια που θέτει το Ελληνικό δίκαιο για την ύπαρξη διάστασης διαφέρουν από αυτά του Αγγλικού Δικαίου. Θεωρείται ότι για να υπάρχει διάσταση θα πρέπει να εξεταστεί το «υλικό στοιχείο» στο οποίο περιλαμβάνονται οι εξωτερικές εκδηλώσεις των συζύγων που είναι ικανές να δημιουργήσουν στους τρίτους την εντύπωση πως οι σύζυγοι ζουν ως τέτοιοι και το «βουλευτικό στοιχείο» που αναφέρεται στην εσωτερική διάθεση του άντρα και της γυναίκας να είναι σύζυγοι. Δεν είναι υπαρκτή όμως ομογνωμία ως προς το κατά πόσο θα πρέπει να απουσιάζουν και τα δυο στοιχεία ή αν είναι αρκετό να απουσιάζει το ένα από τα δυο στοιχεία ή αν απαιτείται μόνο να απουσιάζει το «βουλευτικό στοιχείο».

- Στην Κύπρο το θέμα εξετάστηκε στην υπόθεση **Πηχίδη ν Πηχίδη** (1997) 1 ΑΑΔ 1612 (η οποία αφορούσε αίτηση αποκλειστικής χρήσης της συζυγικής στέγης η οποία προϋποθέτει διάσταση των συζύγων) όπου το Δικαστήριο ανέφερε τα εξής:

«Η λέξη «συμβίωση» στο επίμαχο άρθρο του Νόμου [η απόφαση αναφέρεται στο άρθρο 17(1) του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου του 1990, Ν.23/90] έχει την έννοια της γενικά αποδεκτής ομαλής συλλειτουργίας του έγγαμου ζευγαριού σε όλες τις εκφάνσεις της σχέσης. ... Συγκατοίκηση σημαίνει διαμονή στον ίδιο χώρο δύο ή περισσότερων ατόμων, και είναι άσχετη ενίοτε με την έννοια της συμβίωσης έγγαμου ζευγαριού. Συμβαίνει, έγγαμο ζεύγος να συγκατοικεί, αλλά να μην συμβιώνει σύμφωνα με την ερμηνεία που αποδίδουμε στη λέξη, και που κατά τη γνώμη μας είναι αυτή που θέλει ο Νόμος στο επίμαχο άρθρο.»

- Στο βαθμό που η απόφαση αναφέρεται σε ομαλή συλλειτουργία του έγγαμου ζευγαριού σε όλες τις εκφάνσεις της σχέσεις ως προϋπόθεση της έγγαμης συμβίωσης ασφαλώς είναι προβληματική αφού είναι πολλές οι περιπτώσεις που ένα ζευγάρι λειτουργεί ομαλά στις πλείστες εκφάνσεις της σχέσεις αλλά παρουσιάζεται πρόβλημα σε κάποια από αυτές χωρίς λογικά να θεωρηθεί ότι υπάρχει διάσταση. Πέραν του γεγονότος ότι η απόφαση Πηχίδης αναγνωρίζει ότι ένα ζευγάρι μπορεί να συγκατοικεί ενώ βρίσκεται σε διάσταση, είναι δύσκολο να θεωρήσουμε ότι η απόφαση θέτει τα κριτήρια στη βάση των οποίων να μπορεί να καθοριστεί πότε ξεκινά η διάσταση.

- Όπως προβλέπεται ρητά στη δεύτερη επιφύλαξη του άρθρου 14(α) του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου του 1990, η συμπλήρωση της τετραετούς διάστασης δεν εμποδίζεται από:
 - μικρές διακοπές
 - που έγιναν στα πλαίσια προσπάθειας αποκατάστασης των σχέσεων ανάμεσα στους συζύγους
 - οι οποίες στο σύνολο τους δεν υπερβαίνουν τους τρεις μήνες.

Το «συναινετικό» διαζύγιο

- Με βάση άρθρο 27(1)(γ) του Νόμου, διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί όταν:

«οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν αμάχητα κλονισθεί λόγω του ότι οι σύζυγοι με ελεύθερη και ανεπηρέαστη βούληση συναινούν από κοινού όπως ο γάμος τους λυθεί με αίτηση για συναινετική λύση του γάμου:

Νοείται ότι, η αίτηση δύναται να καταχωρισθεί από κοινού ή από τον ένα εκ των δύο (2) συζύγων τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά από την τέλεση του γάμου:

.....

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία υπάρχουν ανήλικα τέκνα, το Δικαστήριο εκδίδει απόφαση για λύση του γάμου κατά την εν λόγω συνεδρία, εφόσον οι σύζυγοι έχουν καταχωρίσει στο Δικαστήριο αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, η οποία ρυθμίζει ζητήματα επιμέλειας τέκνων ή επικοινωνίας με αυτά, ή αίτηση με την οποία ζητείται από το Δικαστήριο η έκδοση εκ συμφώνου απόφασης για τα εν λόγω ζητήματα, η οποία και εκδίδεται στην ίδια συνεδρία».

- Με βάση το άρθρο 27(1)(γ) διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί εφόσον και οι δυο σύζυγοι συναινούν στην έκδοση του νοουμένου ότι:
 - έχουν περάσει τουλάχιστον 6 μήνες από την τέλεση του γάμου, και
 - σε περίπτωση οι σύζυγοι έχουν αποκτήσει μαζί παιδιά, έχει ρυθμιστεί το ζήτημα της επιμέλειας και επικοινωνίας σε σχέση με τα παιδιά με δικαστική απόφαση που ήδη εκδόθηκε ή εκδίδεται ταυτόχρονα με την έκδοση του διαζυγίου.

Η «αλλαγή φύλου» οποιουδήποτε συζύγου

- Με βάση άρθρο 27(1)(δ) του Νόμου, διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί:

«λόγω αλλαγής φύλου του εναγόμενου ή του ενάγοντα».

- Η αναφορά σε «αλλαγή φύλου» είναι αδόκιμη ή τουλάχιστον δεν ξεκαθαρίζεται τι εννοείται με την «αλλαγή φύλου». Αλλαγή φύλου μπορεί να γίνει μόνο νομικά (δηλαδή αλλαγή του φύλου έναντι του νόμου), πλην όμως δεν υπάρχει ακόμα νόμος που προβλέπει την αλλαγή φύλου. Προφανώς η διάταξη προστέθηκε σε αναμονή της αλλαγής του νόμου.

- Αυτή τη στιγμή μπορεί ένα πρόσωπο να αλλάξει την αναφορά στο φύλο στην ταυτότητα αλλά από ότι φαίνεται όχι στο πιστοποιητικό γέννησης. Ενδεχόμενα και σε αυτή την περίπτωση μπορεί να επικαλεστεί οποιοσδήποτε από τους διάδικους το λόγο αυτό διαζυγίου.

Η αφάνεια

- Με βάση άρθρο 27(1)(ε) του Νόμου, διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί:

«λόγω αφάνειας του άλλου συζύγου».

- Η έννοια της αφάνειας δεν ορίζεται στο νόμο. Αναφέρεται όμως στις περιπτώσεις όπου ένα πρόσωπο έχει εξαφανιστεί υπό συνθήκες που υποδηλώνουν ότι το πρόσωπο αυτό έχει πεθάνει.

- Στον περί Διαθηκών και Διαδοχής Νόμος (ΚΕΦ.195), στο άρθρο 14(2) αναφέρονται τα εξής:

«(2)(α) Η κήρυξη θανάτου δύναται να γίνει αν για δέκα έτη δεν λήφθηκε καμιά είδηση ότι το πρόσωπο που εξαφανίστηκε βρίσκεται στη ζωή:

Νοείται ότι δεν δύναται να γίνει τέτοια κήρυξη θανάτου πριν από τη λήξη του έτους κατά το οποίο το πρόσωπο που εξαφανίστηκε θα συμπλήρωνε το εικοστό όγδοο έτος της ηλικίας του:

Νοείται περαιτέρω ότι στην περίπτωση προσώπου, το οποίο εξαφανίστηκε και το οποίο θα συμπλήρωνε το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του, τέτοια κήρυξη θανάτου δύναται να γίνει αν για πέντε έτη καμιά είδηση δεν λήφθηκε ότι αυτό βρίσκεται στη ζωή.

(β) Στο εδάφιο αυτό οι αναφερόμενοι περίοδοι των δέκα και των πέντε ετών, αντίστοιχα, αρχίζουν να τρέχουν από τη λήξη του τελευταίου έτους, κατά το οποίο υπήρξαν πληροφορίες ότι το πρόσωπο που εξαφανίστηκε βρίσκεται ακόμη στη ζωή.»

Η ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ

- Το θέμα ρυθμίζεται από τον περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου του 1990 (22/1990)
«3.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), καμιά αγωγή για τη λύση γάμου δεν καταχωρείται, αν δε δοθεί προηγουμένως γνωστοποίηση στον αρμόδιο Επίσκοπο σύμφωνα με τον τύπο που εκτίθεται στο Παράρτημα Α.
(2) Οι διατάξεις του εδαφίου (1) δεν εφαρμόζονται, αν ο επικαλούμενος με την αγωγή λόγος για τη λύση του γάμου είναι η αφάνεια του άλλου συζύγου ή εάν οι σχέσεις μεταξύ των συζύγων έχουν κλονιστεί και είναι αφόρητη η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης για λόγο που αφορά την άσκηση βίας, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο “βία” από τις διατάξεις του περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμου, εναντίον του ή εναντίον τέκνου, από τον άλλο σύζυγο, εφόσον έχει υποβληθεί επίσημη καταγγελία στην Αστυνομία Κύπρου ή στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και έχει εκδοθεί από αυτές σχετική βεβαίωση..
.....
5. Ο Επίσκοπος δίνει στους συζύγους βεβαίωση σύμφωνα με τον τύπο που καθορίζεται στο Παράρτημα Β, τόσο στην περίπτωση που έγινε προσπάθεια για συνδιαλλαγή και αυτή πέτυχε ή απέτυχε, όσο και στην περίπτωση που δεν έγινε τέτοια προσπάθεια.
.....
6. Μετά την παρέλευση έξι (6) εβδομάδων από τη λήψη της γνωστοποίησης από τον Επίσκοπο η προσπάθεια συνδιαλλαγής θεωρείται ότι απέτυχε, αν στο μεταξύ δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 5 βεβαίωση, και καθένας από τους συζύγους δικαιούται να εγείρει την αγωγή για τη λύση του γάμου ενώπιον Οικογενειακού Δικαστηρίου.»